

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 220

Дайджест актуальних новин щодо
діяльності органів місцевого
самоврядування в умовах воєнного стану

Всеукраїнська асоціація ОТГ проаналізувала урядові рішення крізь призму дитиноцентричного та гендерно чутливого відновлення України

У межах реалізації Угоди про партнерство між Всеукраїнською асоціацією об'єднаних територіальних громад та Представництвом ЮНІСЕФ в Україні «Партнерство заради дитиноцентричного та гендерно чутливого відновлення в Україні: врядування, реформи, адвокація, залучення» експерти Асоціації здійснили правовий аналіз постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, прийнятих в період з 1 по 10 липня 2026 року.

Метою аналізу було визначити урядові рішення, які мають прямий або опосередкований вплив на забезпечення прав дитини, гендерної рівності, інклюзивності, безбар'єрності та післявоєнного відновлення територіальних громад , а також оцінити рівень інтеграції цих підходів у державну політику.

Під час аналізу опрацьовано нормативно – правові акти у сферах соціального захисту, освіти, підтримки внутрішньо переміщених осіб, молодіжної політики, регіонального розвитку, охорони здоров'я та цифровізації. Особливу увагу приділено їх потенційному впливу на дітей, сім'ї з дітьми, молодь, осіб з інвалідністю та інші вразливі групи населення.

За результатами аналізу визначено урядові рішення, що мають найбільше значення для забезпечення прав дітей, підтримки сімей, розвитку інклюзивної політики та відновлення громад.

До таких рішень, зокрема належать:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2026 року №899 «Про утворення Координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб, сприяння збереженню зв'язків з громадянами України за кордоном та їх добровільному поверненню в Україну» – визначає механізми міжвідомчої координації державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб, повернення громадян України та підтримки сімей з дітьми.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2026 року №883 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» – удосконалює механізми фінансування проєктів регіонального розвитку та відновлення громад, що створює передумови для розвитку соціальної інфраструктури, доступності освітніх, медичних і соціальних послуг та врахування потреб дітей і сімей під час планування відбудови.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2026 року №877 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1751 і від 5 листопада 2025 р. №1433» – удосконалює механізми виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, зокрема дітям, які перебувають під опікою чи піклуванням, дітям з інвалідністю, дітям із малозабезпечених сімей та іншим категоріям отримувачів соціальної підтримки.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року №869 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти у 2026 році» – забезпечує фінансування організації харчування учнів закладів загальної середньої освіти та сприяє реалізації права дітей на безпечне і якісне харчування незалежно від форми організації освітнього процесу.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року №867 «Деякі питання державного фонду соціального захисту осіб з інвалідністю» – визначає новий механізм використання коштів державного фонду соціального захисту осіб з інвалідністю для фінансування програм соціальної підтримки, зайнятості, професійної освіти та соціальних послуг, що сприяє інклюзивності та підтримці дітей і дорослих з інвалідністю.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року №849 «Про внесення змін до Порядку формування та діяльності Національної ради з питань молоді» – удосконалює механізми діяльності Національної ради з питань молоді та розширює можливості залучення молоді й громадянського суспільства до формування державної молодіжної політики.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року №845 «Деякі питання надання у 2026 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) в частині створення сучасного освітнього простору» – забезпечує фінансову підтримку розвитку сучасного освітнього середовища та покращення умов навчання у закладах освіти.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року №842 «Деякі питання закупівлі та доставки для потреб дітей з інвалідністю підгрупи А портативних зарядних станцій орієнтовною ємністю 2 кВт·год у 2026 році» – спрямована на забезпечення безперервної роботи життєво необхідного обладнання та підтримку дітей з інвалідністю, які потребують особливого догляду в умовах воєнного стану.

Проведений аналіз засвідчив, що урядові рішення дедалі більше враховують принципи інклюзивності, безбар'єрності та соціальної згуртованості. Водночас для формування ефективної державної політики залишається важливим системне врахування найкращих інтересів дитини, гендерної рівності та підходу заснованого на правах людини.

Результати аналізу використовуватимуться Всеукраїнською асоціацією ОТГ як аналітична основа для подальшої експертної роботи, розвитку діалогу з органами державної влади та місцевого самоврядування і підтримки впровадження міжнародних стандартів дитиноцентричного та гендерно чутливого врядування в Україні.

Всеукраїнська асоціація об'єднаних територіальних громад і надалі здійснюватиме системний експертний моніторинг урядових рішень у межах реалізації партнерства з ЮНІСЕФ, сприяючи інтеграції принципів дитиноцентричності, гендерної рівності, інклюзивності та безбар'єрності у процеси відновлення та сталого розвитку територіальних громад України.

[Докладніше за посиланням](#)

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Уряд затвердив новий порядок використання коштів Державного фонду регіонального розвитку

Міністерство фінансів України внесло зміни до Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів у зв'язку із запровадженням освітньої субвенції на забезпечення енергетичної стійкості закладів освіти.

Наказом запроваджено нові коди програмної класифікації, які використовуватимуться для фінансування заходів із забезпечення енергетичної стійкості закладів освіти. Зокрема, окремо визначено коди для співфінансування заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів, використання освітньої субвенції та передачі субвенції з місцевих бюджетів. Це забезпечить належне планування, облік та виконання видатків у межах нової бюджетної програми.

Зміни внесено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2026 року № 771 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) на забезпечення енергетичної стійкості закладів освіти».

Докладніше за посиланням

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Уряд вніс зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо реалізації Закону про забезпечення законності та прозорості діяльності органів місцевого самоврядування

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 879, якою внесено зміни до низки урядових актів для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування».

Постановою оновлено типові регламенти місцевих державних адміністрацій, типові положення про територіальні органи центральних органів виконавчої влади та порядок координації їх діяльності. Документ визначає механізми забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування, координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади та їх взаємодії з місцевими державними адміністраціями. Також передбачено створення в структурах місцевих державних адміністрацій підрозділів, відповідальних за забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування та координацію діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Постанова забезпечує практичну реалізацію Закону України № 4677-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування» та визначає порядок приведення нормативно-правових актів органів виконавчої влади у відповідність до його положень.

Докладніше за посиланням

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Мінфін оновив Типову програмну класифікацію видатків та кредитування місцевих бюджетів

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 879, якою внесено зміни до низки урядових актів для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування».

Постановою оновлено типові регламенти місцевих державних адміністрацій, типові положення про територіальні органи центральних органів виконавчої влади та порядок координації їх діяльності. Документ визначає механізми забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування, координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади та їх взаємодії з місцевими державними адміністраціями. Також передбачено створення в структурах місцевих державних адміністрацій підрозділів, відповідальних за забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування та координацію діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

Постанова забезпечує практичну реалізацію Закону України № 4677-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування» та визначає порядок приведення нормативно-правових актів органів виконавчої влади у відповідність до його положень.

Докладніше за посиланням

Уряд змінив правила організації харчування в закладах освіти.

Міністерство охорони здоров'я спільно з Міністерством освіти і науки України, Держпродспоживслужбою розробили Зміни до Порядку організації харчування в закладах освіти.

Безоплатне гаряче харчування з 1 вересня отримають усі учні 1–11 (12) класів, які навчаються очно або у змішаному форматі, — це приблизно 3 мільйони дітей. Щоб кожна школа могла організувати цей процес навіть за умов обмеженого простору чи викликів війни, уряд змінив правила організації харчування в закладах освіти.

Тепер, якщо місць у їдальні недостатньо, діти зможуть харчуватися й в інших приміщеннях школи, зокрема в навчальних кабінетах, рекреаційних зонах, актових залах або в укриттях під час повітряної тривоги.

Використовувати альтернативні приміщення можна лише за умови дотримання санітарних вимог: організації графіка харчування, забезпечення можливості помити руки, належного прибирання та провітрювання приміщень, безпечного транспортування готових страв і правильного поводження з харчовими відходами.

Докладніше за посиланням

ВЕТЕРАНСЬКА ПОЛІТИКА

«Оселя під 3% для ветеранів, ветеранок та сімей полеглих воїнів доступна з 17 липня

Вже з 17 липня ветерани, ветеранки та сім'ї полеглих воїнів можуть скористатися державною програмою доступного житлового кредитування «Оселя» на пільгових умовах — зі ставкою 3% річних.

Хто може скористатися програмою:

- ветерани й ветеранки;
- люди з інвалідністю внаслідок війни;
- учасники війни;
- члени сімей загиблих (померлих) ветеранів та ветеранок;
- члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.
- Як скористатися

Починаючи з 17 липня подайте заяву через Єдиний державний вебпортал електронних послуг, зокрема, мобільний застосунок Дія. Детальні умови, приклади розрахунку та алгоритм дій — тут <https://eoselia.diia.gov.ua/>

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

В Україні створять Координаційну раду з питань ВПО та повернення громадян з-за кордону

З метою ефективного реагування на виклики та синхронізації дій влади, міжнародних партнерів і благодійних організацій Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про утворення Координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб, сприяння збереженню зв'язків з громадянами України за кордоном та їх добровільного повернення в Україну.

Одним із ключових інструментів роботи Координаційної ради стане створення робочих груп за окремими напрямками діяльності. Вони забезпечуватимуть оперативне міжвідомче опрацювання питань, підготовку узгоджених пропозицій та матеріалів для розгляду на засіданнях Ради.

Утворення Координаційної ради сприятиме оперативному напрацюванню пропозицій щодо формування і реалізації державної політики у цій сфері, а також удосконаленню нормативно-правової бази та підвищенню ефективності співпраці органів влади.

Докладніше за посиланням

Держава профінансує навчання у сфері кібербезпеки для двох тисяч людей з інвалідністю I та II групи

Уряд запускає експериментальний проєкт, у межах якого держава профінансує навчання з кібербезпеки двох тисяч осіб з інвалідністю I та II групи, у тому числі ветеранів та ветеранок. Відповідне рішення ухвалив Кабінет Міністрів України.

Проєкт розроблено Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності. Його реалізація розпочнеться 1 серпня 2026 року та триватиме два роки.

Головною метою проєкту та обов'язковою умовою державного фінансування є забезпечення подальшого працевлаштування людей з інвалідністю після завершення навчання. Окрім того, проєкт також включатиме психологічний супровід учасників протягом всього періоду навчання.

Докладніше за посиланням

Уряд удосконалює механізми захисту прав дітей і забезпечення їх права на сімейне виховання

Уряд 08.07.2026 схвалив законопроект, яким передбачено внести зміни до деяких законодавчих актів України та вдосконалити механізми захисту дітей і забезпечення їхнього права на сімейне виховання.

Законопроект розробило Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України з метою реалізації права кожної дитини на зростання в безпечному та сприятливому для розвитку сімейному оточенні шляхом зміцнення системи органів і служб у сфері охорони дитинства, забезпечення їх якісної взаємодії, покращення функціонування сімейних форм виховання, впровадження ефективних механізмів реагування на загрози благополуччю дітей.

Так, законопроектом запропоновано:

- - розмежувати функції і повноваження служб у справах дітей місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, інших органів, зміцнити спроможність державних та місцевих органів влади у частині виконання повноважень у сфері охорони дитинства;
- - гарантувати захист права дитини на належне сімейне виховання та безпеку (йдеться про перегляд дискримінаційної норми щодо права батьків залишати дитину у пологовому будинку або в іншому закладі охорони здоров'я, якщо вона має істотні вади фізичного і (або) психічного розвитку, а також за наявності інших обставин, що мають істотне значення; конкретизуються обов'язки батьків щодо піклування над своїми дітьми; пропонується віднесення виключно до повноважень суду прийняття рішень у сімейних спорах стосовно прізвища, імені дитини, місця її проживання, участі батьків у вихованні дитини; забезпечується перегляд підстав для позбавлення осіб батьківських прав та правових наслідків окресленого заходу впливу; переглядаються підходи до процедури відібрання дитини у батьків без позбавлення батьківських прав; передбачаються чіткі строки, протягом яких батьки мають шанс на повернення дитини в родину за умови зміни їх поведінки й обставин, що призвели до відібрання дитини, тощо).

Також у цьому законопроекті вдосконалюються механізми реалізації права дитини на врахування її думки при вирішенні питань, що стосуються її життя; унормовується функціонування єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти», що передбачає впровадження єдиних стандартів і процедур у сфері забезпечення та захисту прав дітей, та запроваджуються інші важливі для захисту прав дітей норми.

Докладніше за посиланням

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

День старости в Україні: Комітет рекомендував Верховній Раді України прийняти Постанову

Комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти Постанову про встановлення Дня старости в Україні (реєстр. № 15320).

Проект Постанови має на меті:

- популяризувати діяльність старост та загалом підвищити престиж служби в органах місцевого самоврядування;
- сприяти поширенню кращих практик роботи старост;
- підвищити громадську активність та посилити взаємодію між жителями і місцевою владою;
- зміцнити демократичні засади управління територіальними громадами;
- підтримати процеси децентралізації в Україні.

Відповідне рішення Комітету було ухвалене на підсумках засідання 10 липня.

Проектом пропонується відзначати День старости щороку 7 червня.

Ініціатива спрямована на визнання важливої ролі інституту старост у розвитку територіальних громад та вагомому внеску старост у представництво інтересів жителів старостинських округів.

Докладніше за посиланням

Уряд розширив експериментальний проєкт з реалізації планів стійкості регіонів на операторів критичної інфраструктури

Рішення Уряду забезпечить однакові правила реалізації планів та заходів стійкості для всіх операторів критичної інфраструктури, які залучені до їх виконання.

Відтепер такі енергетичні компанії, зокрема як НАК «Нафтогаз України», Оператор ГТС України та НЕК «Укренерго», які забезпечують функціонування критично важливих систем, а також залучені до відновлення та захисту об'єктів енергетичної інфраструктури і розвитку розподіленої газової генерації, зможуть реалізовувати свої заходи за спрощеними процедурами.

Докладніше за посиланням

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

В Україні створять національні бригади відновлення для швидкої ліквідації наслідків російських обстрілів

За ініціативи Міністерства розвитку громад та територій стартує проєкт з формування національних бригад відновлення.

Відповідна постанова Уряду була схвалена на засіданні Кабінету Міністрів

Бригади допомагатимуть громадам оперативно ліквідовувати наслідки російських атак, відновлювати критичну інфраструктуру та повертати людям світло, тепло і воду після обстрілів.

Ініціатива передбачає створення механізму, який дозволить залучати до аварійно-відновлювальних робіт кваліфікованих спеціалістів, техніку та необхідне обладнання з різних регіонів країни туди, де вони потрібні найбільше.

Уряд створює систему, яка дозволить швидко об'єднувати ресурси держави та громад і направляти їх туди, де виникла найгостріша потреба. Національні бригади працюватимуть на відновленні об'єктів тепло-, водо- та електропостачання, водовідведення, а також житлового фонду, пошкодженого внаслідок обстрілів чи інших надзвичайних ситуацій.

Національні бригади формуватимуться на виконання рішень Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій із залученням обласних військових адміністрацій та підприємств. Координацію їхньої роботи здійснюватиме штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Докладніше за посиланням

1300 уповноважених з питань безбар'єрності визначено у громадах країни

Докладніше за посиланням

РОЗВИТОК ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

В Україні працюють 12 ПЕК: у Яремче відкрили підрозділ для посилення захисту Карпат

ПЕК працюватиме на території Яремчанської міської громади. До зони його відповідальності також входять Поляницька, Ворохтянська та Верховинська територіальні громади, що охоплюють 31 населений пункт загальною площею понад 1292 км².

Карпатський регіон є одним із найцінніших природних комплексів України, який водночас зазнає значного антропогенного навантаження через розвиток туризму та розбудову інфраструктури. Саме тому відкриття ПЕК забезпечить ефективні превентивні заходи, оперативне реагування на порушення вимог природоохоронного законодавства та захист природних екосистем Карпат.

Державні інспектори здійснюватимуть заходи державного контролю, спрямовані на покращення стану довкілля, реагуватимуть на звернення громадян, фіксуватимуть факти незаконних рубок, джипінгу, засмічення та забруднення земель, забруднення водних об'єктів та інших порушень вимог природоохоронного законодавства.

У роботі використовуватимуться сучасні технічні засоби, зокрема безпілотні літальні апарати та обладнання для фото- і відеофіксації, що дозволяє оперативно фіксувати правопорушення та забезпечувати належне реагування на них.

ПЕК також забезпечуватиме координацію роботи державних інспекторів і взаємодію з органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та громадськими організаціями.

Нагадаємо, що наразі ПЕК функціонують у шести округах:

- Центральному (Черкаська та Полтавська області);
- Поліському (Житомирська та Рівненська області);
- Південно-Західному (Одеська та Миколаївська області);
- Карпатському (Івано-Франківська область та Чернівецька області);
- Столичному (Київська область);
- Придніпровському ((Дніпропетровська та Кіровоградська області).

Докладніше за посиланням

РОЗВИТОК ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У Карпатах запрацював електронний квиток для національних парків

Першу презентацію системи провели на одному з найпопулярніших маршрутів Карпатського національного природного парку — до гори Хом'як. Такі маршрути щороку приймають тисячі туристів і потребують сучасних інструментів для організації відвідування, забезпечення безпеки та збереження природних екосистем.

Для відвідувачів система значно спрощує підготовку до подорожі. Квиток можна придбати онлайн за кілька хвилин, оплативши банківською картою, через Apple Pay або Google Pay. Одразу після оплати квиток надходить на електронну пошту, зберігається в особистому кабінеті та містить QR-код, який достатньо показати інспектору з екрана смартфона.

Водночас система забезпечує прозорість фінансових надходжень. Кошти від продажу квитків надходять безпосередньо національним природним паркам і заповідникам та можуть спрямовуватися на утримання туристичної інфраструктури, облаштування маршрутів, природоохоронні заходи, наукові дослідження, еколого-освітню діяльність і покращення сервісів для відвідувачів.

Окрім цього, адміністрації природоохоронних територій отримують доступ до аналітики щодо відвідуваності. Система дозволяє відстежувати кількість придбаних квитків, популярність маршрутів, сезонність та інші показники, що допомагають ефективніше планувати роботу, управляти рекреаційним навантаженням і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Систему розроблено на запит Мінекономіки за підтримки Франкфуртського зоологічного товариства та у співпраці з природоохоронними установами. У перспективі до системи поступово долучатимуться нові природоохоронні території України, а її функціонал розширюватиметься новими сервісами.

Докладніше за посиланням

СІЛЬСЬКИЙ РОЗВИТОК: ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Мін'юст роз'яснив деякі питання переходу права оренди землі до спадкоємців орендаря

Мін'юст у листі від 02.07.2026 № 98234/99901-33-26/8.4.4 надав роз'яснення щодо деяких питань переходу права оренди землі до спадкоємців орендаря.

Листом роз'яснено порядок переходу права оренди та деяких питань чинності договору оренди. Детально в листі

Докладніше за посиланням

Всеукраїнська Асоціація ОТГ

тел.+38 068 914 17 35

e-mail: office@hromady.org

Канали комунікації

За посиланням

SALAR International
У складі Шведської Асоціації
місцевих влад і регіонів

Швеція
Sverige

Polaris

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

KFW

unicef
для кожної дитини

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

DECIDE
швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

**PH
ZH**